

واحد کار ۲

بخش‌های ظاهری تراکتور

توانایی: شناخت قطعات ظاهری تراکتور

فراگیر پس از پایان این واحد کار باید بتواند:

انواع کتابچه‌های راهنمای را توضیح دهد.

بخش‌های ظاهری تراکتور را معرفی کند.

وظایف بخش‌های ظاهری تراکتور را توضیح دهد.

زمان آموزش (ساعت)

عملی	نظری
۳	۱

۲-۱- آشنایی با کتابچه‌های راهنمای

بیشتر ابزارها، دستگاه‌ها و ماشین‌ها همراه با یک یا چند کتاب، کتابچه یا دیگر رسانه‌های آموزشی است. در برخی موارد نیز اطلاعات مورد نیاز کاربران در تارنماهی^۱ شرکت سازنده ارائه می‌شود. این رسانه‌های آموزشی، اطلاعاتی در مورد مشخصات فنی و عمومی، روش و موارد کاربرد روش نگهداری، لیست قطعات و چگونگی سوار کردن آنها و روش بازسازی محصول دارد. زمانی که یک دستگاه یا ماشینی در اختیار شما قرار می‌گیرد باید پیش از کار با آن برای کسب اطلاعات لازم در مورد مشخصات دستگاه و نحوه کار با آن به کتابچه‌های مربوط مراجعه کنید تا اطلاعات لازم را کسب کرده و با موارد اینمی آشنا شوید.

کتابچه‌های راهنما بیشتر به زبان کشور تولیدکننده است و برای ماشین‌هایی که به کشورهای دیگر صادر می‌شوند کتابچه‌های چند زبانه تهیه شده که در این صورت یکی از آن زبان‌ها انگلیسی است. بنابراین یکی از مهارت‌هایی که باید یک تکسین داشته باشد آشنایی با انواع کتابچه‌های راهنما و مهارت استفاده از کتابچه‌های مربوط به تجهیزات و ماشین‌های مربوط در رشتہ (زبان عمومی کتابچه، زبان فنی، علائم استاندارد و ...) است. برخی از انواع مهم کتابچه‌های راهنما عبارت‌اند از:

کالانما (کاتالوگ)^۲: این کتابچه اغلب به صورت چند صفحه‌رنگی است که هدف آن دادن اطلاعات کلی در مورد مشخصات ظاهری و برخی از مشخصات فنی محصول و خدمات پس از فروش آن است افراد با خواندن این کتابچه می‌توانند برای انتخاب اولیه ماشین یا عدم تناسب آن با نیازهایشان تصمیم‌گیری کنند. بیشتر فروشنده‌های محصول کالانما را در اختیار دارند و برای خریداران ارائه می‌دهند همچنین در نمایشگاه‌هایی که برای این محصولات برگزار می‌شود کالانما در اختیار بازدیدکنندگان قرار می‌گیرد.

راهنمای کاربر^۳: این کتابچه اطلاعاتی در مورد روش نصب، راهاندازی و کاربرد دستگاه ارائه می‌دهد. زمانی که دستگاه یا ماشینی خریداری شد این کتابچه‌ها همراه دستگاه به خریدار تحويل می‌شود.

راهنمای نگهداری^۴: راهنمای نگهداری اطلاعاتی را برای سرویس و نگهداری دستگاه ارائه می‌کند و در صورتی که عملیات نگهداری دستگاه ساده باشد تولیدکنندگان این راهنمای راهنمایی کاربر چاپ و در اختیار خریدار قرار می‌دهند. این کتابچه برای محصولات پیچیده فقط به نمایندگی‌های خدمات پس از فروش ارسال می‌شود.

راهنمای قطعات^۵: برای ماشین‌ها و تجهیزات پیچیده یک کتابچه که شامل لیست تمام قطعات به همراه نقشه تفکیکی آنها است ارائه می‌شود. سفارش قطعات باید بر مبنای کد قطعات که در این کتابچه وجود دارد انجام شود تا در فروشگاه‌های توزیع لوازم یدکی، قطعه سفارش داده شده، به راحتی شناسایی شود. از نقشه‌های تفکیکی قطعات در مرحله تعمیر و بازسازی، برای پیاده و سوار کردن اجزای ماشین نیز می‌توان استفاده کرد. این کتابچه معمولاً در اختیار نمایندگی‌های تعمیر و فروش لوازم یدکی قرار داده می‌شود.

کتابچه تعمیر^۶: روش پیاده‌سازی قطعات، سوار کردن، تنظیم و روند درست تعمیر و بازسازی دستگاه را در کتابچه تعمیر ارائه می‌شود. این کتابچه در اختیار تعمیرگاه‌های مجاز دستگاه قرار داده می‌شود.

● **تهیه کتابچه‌های راهنمای**: برای تهیه کتابچه‌های راهنمایی می‌توان به تولیدکننده یا مراکز خدمات پس از فروش محصول مراجعه کرد. امروزه برخی از تولیدکننده‌ها کتابچه‌های راهنمای خود به صورت کتاب دیجیتالی ارائه می‌کنند.

کار در کارگاه: کتابچه راهنمای یکی از تراکتورهای متداول را تهیه کرده و برخی از اطلاعات مربوط به مشخصات فنی تراکتور را از آن استخراج کنید.

۲-۲- قسمت‌های اصلی تراکتور

تراکتورهای امروزی معمولاً چند قسمت اصلی دارند که عبارت‌اند از :

— موتور^۱ : توان لازم را برای انجام کارهای مختلف تراکتور تأمین می‌کند. بیشتر تراکتورها موتور احتراقی دارند.

— دستگاه انتقال نیرو : وظیفه این دستگاه، انتقال نیروی مکانیکی موتور به چرخ‌های محرک برای به حرکت درآوردن تراکتور است. در طی این انتقال، تغییرات لازم بر روی دور و گشتاور تولید شده موتور انجام می‌شود. موتور همچنین توان مورد نیاز محور توان دهنی تراکتور را تأمین می‌کند.

— سیستم تعليق : هدایت و کنترل، امکان حرکت پایدار و هدایت تراکتور را میسر می‌سازد.

— سیستم هیدرولیک : سیستمی است که با بهره‌گیری از توان موتور به صورت هیدرولیکی جک‌ها و قسمت‌های هیدرولیکی تراکتور و ماشین‌های کشاورزی را به کار آنداخته و کنترل می‌کند.

— سیستم برق‌رسانی : برق مورد نیاز مصرف‌کننده‌های الکتریکی را تولید، ذخیره و کنترل می‌کند.

— تجهیزات مختلف : در تراکتورهای امروزی تجهیزاتی مانند اتاق، سیستم گرمایشی (برای ایجاد دمای مناسب)، شاسی، فلاب‌های اتصال سریع و ... برای آسایش راننده و آسان شدن کار تعییه شده است.

کار در کارگاه : با راهنمایی هنرآموز بخش‌های اصلی تراکتور را شناسایی کنید.

۲-۳- اجزای ظاهری تراکتور

تعمیرات درست تراکتور نیاز به شناخت اجزای تشکیل‌دهنده آن دارد و باید کاربرد هر یک را آموخت. برای شناخت قطعات ظاهری تراکتور به کنار تراکتور رفته و هر قطعه را از تزییدک مورد بررسی قرار دهید.

بدنه و پوشش‌های تراکتور : این قطعات در تراکتور کار محافظت و پوشش دادن قسمت‌های مختلف تراکتور را بر عهده دارند و باعث زیبایی ظاهر تراکتور می‌شوند.

گلگیرها : روی چرخ‌های عقب نصب شده و از پاشیده شدن گل و خاک را به اطراف و راننده جلوگیری می‌کند.

شکل ۱-۲- قطعات ظاهری تراکتور

پوشش بالای موتور : در قسمت بالای موتور نصب شده و آن را می‌پوشاند .

شبکه‌های بغل : مشبک بوده و در کناره‌های رادیاتور و پروانه نصب می‌شوند. این شبکه‌ها به عنوان محافظ و سپری در مقابل خطر برخورد اجسام خارجی با پروانه عمل می‌کنند.

شبکه جلو : در جلو تراکتور نصب شده و در مقابل برخورد اجسام خارجی از رادیاتور محافظت کرده و در گروهی از تراکتورها مانند MF285 با تری در پشت آن قرار گرفته و محافظت می‌شود.

پوشش داشبورد : در بالای داشبورد جای دارد و پوششی برای مدارها و سیم‌کشی‌های پشت داشبورد است.
قاب محافظ : معمولاً دو یا چهار میله متصل به شاسی تراکتور است و در صورت واژگونی تراکتور از افتادن تراکتور روی زمین نگیری می‌کند.

شکل ۲-۲- بدن و پوشش‌های تراکتور مسی فرگوسن (MF399)

اتفاق راننده: افزون بر محافظت از
راننده در زمان واژگون شدن تراکتور، او را در
برابر عوامل جوی و غیره محفوظ نگه می‌دارد.

وسایل راه اندازی و کنترل تراکتور : راننده با این وسایل تراکتور را راه اندازی و کنترل می کند. برای مشخص کردن این تجهیزات معمولاً علامتی به کار می رود که اکثر کارخانه های سازنده از این علامت استفاده می کنند.

شكل ٣-٢ - علائم اختصاری

شکل ۴-۲- علام روی تراکتور

پس از آشنایی با عالم مربوط به وسایل راه اندازی و کنترل تراکتور، پیش از تعمیرات باید با این وسایل آشنا شوید تا در زمان عیب یابی تراکتور و موتور بتوانید از درستی کار آنها اطمینان حاصل کنید.

فرمان^۱ : برای هدایت تراکتور از فرمان استفاده می شود. فرمان تراکتور در جلوی صندلی راننده قرار دارد.

صندلی راننده : صندلی راننده را در پیشتر تراکتورها می توان در راستای عمودی و افقی تنظیم کرد.

شکل ۵-۲- صندلی راننده

شکل ۵-۲- فرمان تراکتور

صفحه و سایل اندازه گیری و هشدار دهنده و کنترل (داشبورد) : در رانندگی با تراکتور، راننده علاوه بر تعیین مسیر و هدایت صحیح تراکتور، به طور همزمان باید کار قسمت ها و سیستم های مختلف آن را به کمک عالم هشدار دهنده کنترل کند. چراغ های هشدار دهنده، کلید ها، درجه ها، چراغ های آگاهی دهنده از وضعیت کار تراکتور، روی داشبورد نصب شده اند.

ج) تراکتور MF 285

ب) تراکتور MF 399

الف) تراکتور G 238

شکل ۷-۲- جلو داشبورد تراکتور

- درجه فشار روغن و یا چراغ هشداردهنده فشار روغن : میزان فشار روغن موتور توسط یک درجه، که معمولاً جلوی راننده روی داشبورد قرار دارد، نشان داده می شود. در صورت پایین آمدن فشار روغن چراغ هشداردهنده ای جلوی داشبورد روشن می شود.

نکته: درجه فشار روغن مقدار روغن در کارترا نشان نمی دهد.

شکل ۷-۸ - درجه نشاندهنده فشار روغن

- درجه نشاندهنده میزان سوخت مخزن (باک) : این درجه میزان سوخت موجود در مخزن سوخت را نشان می دهد که بیشتر با عدد یا رنگ مشخص می گردد.

- درجه آب : در تراکتورهایی که موتور آنها دارای سیستم خنک کننده آبی هستند، درجه آب دمای آب موتور را بر حسب سانتی گراد یا فارنهایت نشان می دهد.

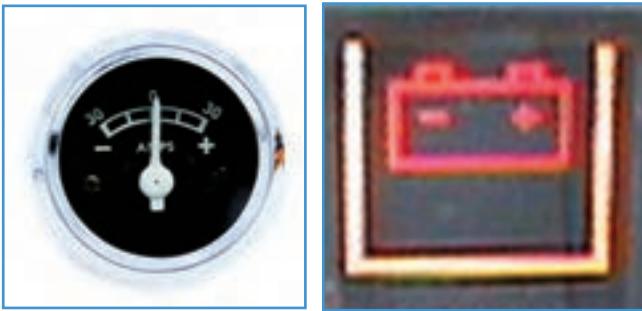

شکل ۷-۹ - درجه نشاندهنده مقدار سوخت در مخزن سوخت

شکل ۷-۱۰ - درجه نشاندهنده دمای آب

الف) چراغ هشدار دهنده شارژ
ب) درجه شارژ

شكل ۲-۱۱- چراغ و درجه نشان دهنده شارژ باتری

- درجه شارژ باتری یا چراغ هشدار دهنده : درجه شارژ باتری نشان دهنده وضعیت کار مولد برق می باشد. در برخی از تراکتورها به جای درجه، از چراغ هشدار دهنده استفاده می شود.

● دورسنج، ساعت شمار، سرعتسنج

دورسنج: میزان دور موتور را (بر حسب دور در دقیقه^۱) نشان می دهد.

ساعت شمار تراکتور: میزان کار کرد موتور را بر حسب ساعت نشان می دهد.

سرعتسنج: سرعت پیش روی تراکتور بر حسب کیلومتر در ساعت به وسیله آن نشان داده می شود.

- چراغ هشدار دهنده وضعیت صافی هوا : برخی از تراکتورهای مجهز به فیلتر هوای خشک دارای این چراغ هشدار دهنده هستند. این چراغ هنگامی که سوئیچ در وضعیت روشن قرار می گیرد ولی موتور هنوز روشن نشده است، روشن بوده و بلا فاصله پس از روشن شدن موتور خاموش می شود. روشن شدن این چراغ حین کار نشانه گرفتگی صافی هوا در اثر کثیفی بیش از حد صافی می باشد.

- چراغ هشدار دهنده ترمز دستی : چنانچه ترمز دستی کشیده شود و سوئیچ در وضعیت روشن باشد، چراغ مربوط روشن می شود. با خارج شدن ترمز دستی از درگیری، این چراغ خاموش خواهد شد.

- چراغ هشدار دهنده فشار روغن هیدرولیک و جعبه دندن : این چراغ در بعضی از تراکتورها وجود دارد. روشن شدن این چراغ در حالی که موتور روشن است اخطار می دهد که فشار روغن در سیستم هیدرولیک تراکتور کمتر از حد مجاز می باشد.

- دکمه یا اهرم خاموش کردن تراکتور: در بعضی از تراکتورها (U650) برای خاموش کردن موتور کافی است با استفاده از اهرم گاز دستی دور موتور را کم کرد تا به صفر برسد. این عمل جریان سوخت را قطع نموده و باعث خاموش شدن موتور می شود. در نوع دیگری از تراکتورها MF285 رانده با کشیدن اهرم خاموش کن، جریان سوخت را قطع می کند، تا موتور خاموش شود و برای روشن نمودن دوباره تراکتور باید اهرم خاموش کن به جلو فشار دهد تا سوخت جریان یابد. این اهرم در کنار فرمان و در دسترس راننده قرار دارد.

شكل ۲-۱۳- اهرم خاموش کن تراکتور MF286

شكل ۲-۱۲- سرعتسنج تراکتور

چراغ‌های تراکتور

شکل ۲-۱۴- چراغ‌های جلوی تراکتور

● **چراغ‌های جلو** : در قسمت جلوی تراکتور دو چراغ با نور سفید وجود دارد که هر کدام در یک طرف نصب شده‌اند و مسیر حرکت تراکتور را در تاریکی، روشن می‌کنند.

● **چراغ اصلی عقب** : روی گلگیر عقب تراکتور نصب شده و برای روشن کردن پشت تراکتور هنگام کار شبانه کاربرد دارد. این چراغ را اصطلاحاً «چراغ کار» می‌نامند.

● **چراغ‌های راهنمایی** : این چراغ‌ها در دو سمت جلو و عقب گلگیرهای تراکتور نصب شده‌اند و با حرکت اهرم راهنمایی روی داشبورد روشن می‌شوند و روشن شدن هر سمت نشانه تصمیم راننده به پیچیدن در همان سمت می‌باشد. این چراغ‌ها هنگام روشن بودن به حالت چشمک زن کار می‌کنند.

شکل ۲-۱۶- چراغ راهنمایی تراکتور MF285

شکل ۲-۱۵- چراغ اصلی عقب تراکتور MF285

شکل ۲-۱۷- چراغ خطر و ترمز و پریز تریلر تراکتور

● **چراغ‌های خطر** : چراغ خطر به رنگ قرمز بوده و روی گلگیرهای عقب تراکتور قرار دارند. هنگام حرکت تراکتور در شب، نور قرمز آنها در عقب تراکتور مشخص می‌باشد.

● **چراغ‌های ترمز** : در کنار چراغ خطرها قرار دارند که با فشار دادن پدال ترمز روشن می‌شوند. روشن شدن آنها نشان دهنده استفاده از ترمز و کاهش سرعت حرکت تراکتور است.

● **پریز تریلر (پی نورد)** : این پریز بیشتر در عقب تراکتور قرار دارد و با وصل نمودن اتصال سیم برق تریلر به این پریز، چراغ‌های ترمز، خطر و راهنمایی که در پشت تریلر قرار دارند، به مدار چراغ‌های تراکتور متصل می‌شوند.

الف) تراکتور MF285

ب) تراکتور JD 3140

شكل ۲-۱۸ - پدال های ترمز

وسایل کنترل و هدایت تراکتور

- **پدال گاز :** با فشار روی پدال گاز که زیر پای راست راننده تراکتور قرار دارد می‌توان با ارسال سوخت بیشتر به موتور، دور آن را تغییر داد.

- **اهرم گاز دستی :** این اهرم در کنار فرمان، در دسترس راننده است. راننده تراکتور برای ثابت نگهداشتن دور موتور و یا سرعت حرکت تراکتور، از این اهرم استفاده می‌کند. اگر این اهرم در هر وضعیتی قرار داده شود در همان حالت باقی‌مانده و دور موتور را نیز ثابت نگه می‌دارد.

- **پدال های ترمز :** زیر پای راننده تراکتور روی پدال ترمز قرار دارد. هر کدام از پدال‌ها به ترمز یکی از چرخ‌های عقب مرتبط است. دو پدال ترمز را با جفت کن می‌توان به هم وصل کرد. پدال‌های ترمز برای متوقف نمودن تراکتور یا کاهش سرعت آن مورد استفاده قرار می‌گیرند. در تراکتورهای کوچک‌تر مانند تراکتورهای باغی یک پدال ترمز وجود دارد.

- **اهرم ترمز دستی :** اهرم ترمز دستی معمولاً در سمت چپ تراکتور قرار دارد و بعد از توقف تراکتور برای جلوگیری از حرکت تراکتور باید آن را در وضعیت درگیر قرارداد. برای آزاد کردن اهرم ترمز دستی، اهرم را کمی به سمت بالا بکشید و دکمه سر اهرم را به داخل فشار داده و سپس اهرم را به سمت پایین حرکت دهید.

شكل ۲-۱۹ - ترمز دستی تراکتور

شکل ۲۰-۲۰— پدال کلاچ

- **پدال کلاچ :** این پدال زیر پای چپ رانندهٔ تراکتور قرار دارد و در اثر فشاری که راننده با پا به آن وارد می‌کند، انتقال نیرو از موتور به جعبه‌دنده قطع می‌شود.

شکل ۲۱-۲۱— اهرم‌های تعویض دنده و دنده کمک

- **اهرم تعویض دنده و دنده کمک :** اهرم تعویض دنده معمولاً در جلوی صندلی راننده قرار دارد. اهرم دنده کمک در برخی از تراکتورها (MF285) در کنار اهرم اصلی تعویض دنده و در برخی دیگر (U650M) در کنار صندلی نصب می‌شود. این اهرم‌ها برای انتخاب دنده مناسب تراکتور، مناسب با وضعيت کار و سرعت آن به کار می‌رود.

شکل ۲۲-۲۲— اکسل جلو تراکتور

اجزای دیگر

- **محور یا اکسل جلو :** در قسمت جلوی تراکتور قرار دارد و چرخ‌های جلو روی آن نصب شده‌اند. اکسل از یک نقطه در وسط شاسی به تراکتور مفصل‌بندی شده است.

- **پمپ هیدرولیک و صافی فرمان :** این پمپ فشار روغن لازم برای سیستم هیدرولیک فرمان تراکتور را تأمین می‌کند. برای نمونه پمپ فرمان تراکتور MF285 در کنار موتور قرار دارد.

شکل ۲-۲۳ - پمپ هیدرولیک فرمان و صافی روغن فرمان MF285

کار در کارگاه: زیر نظر هنرآموز از تراکتورهای موجود در هنرستان بازدید کرده و مشخصات ظاهری، وسایل راهاندازی و کنترل تراکتورها را بررسی کنید.

الف) موتور تراکتور MF285

ب) موتور MF399

شکل ۲-۲۴ - قطعات ظاهری موتور تراکتور

۲-۴- اجزای ظاهری موتور

برای تعمیر موتور تراکتور باید با اجزای ظاهری که در اطراف موتور تراکتور قرار دارند آشنا شوید. در شکل ۲۵(۱) این قطعات نشان داده شده‌اند. نام و محل قرار گرفتن آنها را به خاطر بسپارید.

سیستم‌های موتور تراکتور را می‌توان در چند سیستم زیر طبقه‌بندی کرد که عبارت‌اند از :

- سیستم هوارسانی
- سیستم تخلیه دود
- سیستم سوخت‌رسانی
- سیستم خنک‌کننده
- سیستم روغن‌کاری
- سیستم برق‌رسانی

این سیستم‌ها دارای اجزایی هستند که برخی از آنها در قسمت ظاهری موتور دیده می‌شوند که در ادامه معرفی می‌شوند.

● سیستم هوارسانی : این سیستم هوای مورد نیاز موتور را پس از تصفیه در اختیار سیلندرها قرار می دهد، که شامل پیش صافی، صافی اصلی و چند شاخه‌ای (مانیفلد) هوا می باشد.

شکل ۲-۲۵ - پیش صافی تراکتور MF285

پیش صافی: در مسیر ورود هوا به صافی اصلی و روی قسمت جلو درپوش تراکتور قرار دارد.

صافی اصلی: در زیر درپوش تراکتور قرار گرفته و از ورود گرد و غبار به داخل موتور جلوگیری می کند.

شکل ۲-۲۶ - صافی اصلی تراکتور MF399

چند شاخه‌ای (مانیفلد) هوا : هوای خارج شده از صافی اصلی را بین دریچه‌های ورود هوا به موتور تقسیم می کند.

● سیستم تخلیه دود : برای انتقال دود از داخل موتور به خارج آن و کاهش صدای حاصل از انفجار در خارج از موتور قطعاتی روی موتور نصب شده است که عبارت‌اند از : چند شاخه‌ای (مانیفلد) دود، لوله اگزو و منبع اگزو.

چند شاخه‌ای (مانیفلد) دود : دود خارج شده از دریچه تخلیه سیلندر موتور را دریافت و به لوله اگزو منتقل می کند این قطعه به سرسیلندر بسته می شود.

لوله اگزو : دود را از مانیفلد دود دریافت و به سمت منبع اگزو، بالای پوشش موتور منتقل کرده و سپس دود را در مسیری که به راننده تراکتور بخورد نکند به بیرون هدایت می کند.

انباره اگزو : بالا و یا زیر پوشش موتور قرار دارد و صدای دود خروجی را کاهش می دهد.

شکل ۲-۲۷ - مانیفلد هوا و دود تراکتور MF399

شکل ۲-۲۸ - لوله و منبع اگزو تراکتور MF285

● سیستم سوخترسانی: این سیستم، سوخت را در زمان معین و با فشار مناسب و به اندازه لازم و به صورت پودر شده به درون سیلندرهای موتور می‌رساند. این سیستم شامل باک، پمپ مقدماتی، صافی سوخت، پمپ انتکتور، انتکتورها و لوله‌های انتقال می‌باشد.

باق (مخزن سوخت): سوخت مصرفي تراکتور در آن ذخیره می‌شود. سوخت از مجرای خروجی زیر باک با عبور از شیر سوخت و از مسیر لوله‌های پلاستیکی به پمپ مقدماتی می‌رسد. دریچه‌ای بالای باک قرار دارد که سوخت از طریق آن به داخل باک ریخته می‌شود. این دریچه به وسیله درب باک بسته می‌شود.

شکل ۲-۲۹—پمپ مقدماتی تراکتور MF285

پمپ مقدماتی^۱ (سه گوش، اولیه، کم فشار): کنار موتور قرار گرفته و سوخت تعویلی از باک را با فشار کم به پمپ انتکتور منتقل می‌کند.

صافی سوخت: با گرفتن آلودگی‌های سوخت آن را تمیز می‌کند. در موتور تراکتور یک یا دو صافی سوخت نصب شده است.

ب) تراکتور MF399

الف) تراکتور MF285

شکل ۲-۳۰—صفی گازوئیل

پمپ انتکتور: سوخت پس از عبور از صافی به پمپ انتکتور وارد شده سپس تحت فشار زیاد و در زمان مناسب از مسیر لوله‌های فولادی به انتکتورها ارسال می‌گردد.

شکل ۲-۳۱—پمپ انتکتور تراکتور MF285

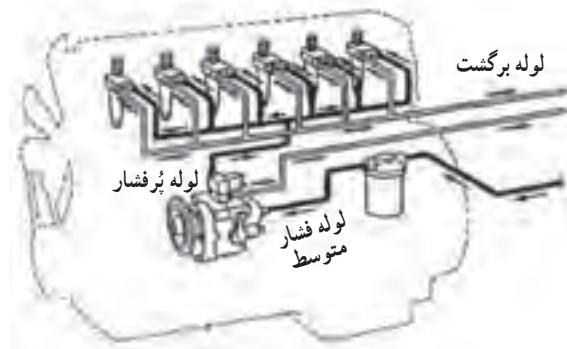
شکل ۲-۳۲ - انژکتورهای تراکتور M650M

انژکتورها (سوخت پاش‌ها): سوخت را در فشار مناسب به صورت بودر در زمان تعیین شده به داخل هوای فشرده شده داخل سیلندر می‌پاشند.

لولهای انتقال سوخت: این لوله‌ها به سه دسته لوله‌های کم فشار، فشار متوسط و پرفشار تقسیم می‌شوند.

- لوله کم فشار از باک تا پمپ مقدماتی قرار دارد و سوخت با فشار کم در آن جریان دارد.
- لوله فشار متوسط مابین پمپ مقدماتی و پمپ انژکتور می‌باشد و سوخت پمپ زنی شده از پمپ مقدماتی در آن جریان دارد.
- لوله‌های پرفشار سوخت را از پمپ انژکتور به انژکتورها منتقل می‌کنند.

لولهای برگشت: سوخت اضافه و مصرف نشده با این لوله‌ها به باک برگردانده می‌شوند.

شکل ۲-۳۳ - انواع لوله انتقال گازوئیل

سیستم خنک‌کننده: موتور در اثر احتراق سوخت گرم می‌شود. سیستم خنک‌کننده با انتقال گرمای بیش از اندازه، دمای موتور را در حد بهینه (مناسب) نگه می‌دارد.

این سیستم شامل رادیاتور، پمپ آب، بروانه، ترمومتر، شمع آب و مجاری آب می‌باشد.

رادیاتور: رادیاتور جلو موتور قرار گرفته و آب گرمی را که از موتور وارد آن می‌گردد خنک می‌کند. در بالای رادیاتور دریچه‌ای برای ریختن آب به داخل آن قرار دارد، این دریچه توسط درب رادیاتور بسته می‌شود. زیر رادیاتور شیر تخلیه آب رادیاتور قرار دارد.

پمپ آب (واترپمپ): در قسمت جلو موتور روی بدنه سیلندر نصب شده است و آب را از رادیاتور گرفته و به داخل

موتور پمپ می‌کند. آب بعد از گرفتن گرمای موتور از آن خارج شده و به رادیاتور بر می‌گردد.

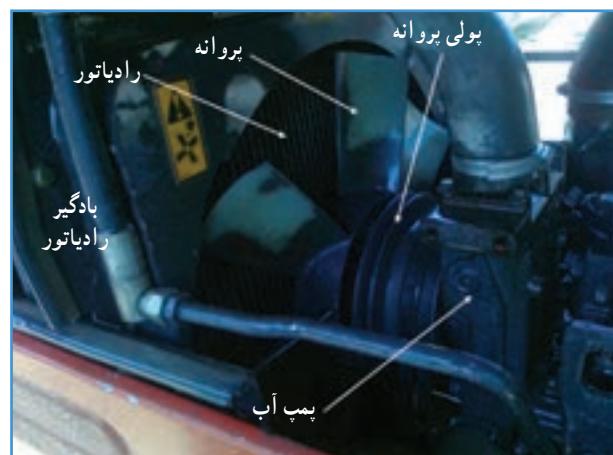

الف) تراکتور MF399

ب) تراکتور
U650M

شکل ۲-۳۵— پمپ آب تراکتور

شکل ۲-۳۶— رادیاتور تراکتور MF285

شکل ۲-۳۶— پروانه

پروانه: پروانه بین رادیاتور و موتور قرار گرفته و روی محور پمپ آب نصب می شود. این دو به وسیله سسمه پروانه ای که روی چرخ سسمه (بولی) قرار دارد به چرخ سسمه میل لنگ مرتبط شده و با چرخش میل لنگ پروانه و پمپ آب نیز به چرخش درمی آیند. پروانه هوا را از رادیاتور کشیده و به موتور می زند. در اطراف پروانه بادگیر روی رادیاتور نصب شده که مکش هوا از رادیاتور را متمرکز کرده و از برخورد اجسام با پروانه جلوگیری می کند.

شکل ۲-۳۷—پوسته ترموستات تراکتور U650

ترموستات: ترموستات در زیر دربوشی (محفظه یا پوسته ترموستات) کنار سرسیلندر در مسیر خروج آب از موتور به رادیاتور قرار دارد. ترموستات دمای موتور را باز و بسته کردن مسیر آب در حد نرمال (این دما در موتورهای مختلف متفاوت می‌باشد) ثابت نگه می‌دارد.

شکل ۲-۳۸—ترموستات

شماع آب: قطعه الکترونیکی است که روی سرسیلندر نزدیک دربوش ترموستات نصب شده و به نشاندهنده دمای آب موتور، جلو داشبورد مرتبط می‌باشد.

● **سیستم روغن کاری:** سیستم روغن کاری قطعات متحرک موتور را روغن کاری می‌کند. این سیستم شامل کارترا، پمپ روغن، صافی روغن، میله سنجش سطح روغن، شمع روغن و خنک کننده روغن می‌باشد.

کارترا (مخزن روغن): کارترا زیر موتور قرار گرفته و روغن لازم برای روغن کاری موتور در آن ذخیره می‌گردد. زیر کارترا دریچه‌ای برای تخلیه روغن قرار دارد.

شکل ۲-۳۹—پیچ تخلیه روغن موتور

صافی (فیلتر، پالایه) روغن موتور^۱: صافی روغن در کنار موتور قرار دارد. روغن پس از خروج از پمپ روغن از این صافی گذشته و مواد معلق در روغن گرفته می‌شود.

ب) تراکتور MF399

الف) تراکتور MF285

شکل ۲-۴۰—صفافی روغن موتور

ب) تراکتور MF285

الف) تراکتور MF399

در بیچه ریختن روغن در موتور: با باز کردن این در بیچه می توان روغن را در موتور ریخت.

شکل ۲-۴۱— در بیچه ریختن روغن در کارتر

ب) تراکتور MF285

الف) تراکتور MF399

سنجه روغن (گیج روغن^۱): در کنار موتور قرار گرفته است. وقتی آن را از جای خود خارج کنیم از روی آن سطح روغن در کارتر سنجیده می شود.

شکل ۲-۴۲— گیج روغن و شمع روغن موتور

ب) خنک کن روغن MF399

الف) خنک کن روغن تراکتور U650

شکل ۲-۴۳— خنک کن روغن

شموع روغن: شمع روغن فشار روغن در سیستم روغن کاری را اندازه گیری می کند و روی بدنه سیلندر یا پایه صافی روغن نصب می شود.

خنک کنده روغن: در بعضی از تراکتورها رادیاتوری برای کمک به خنک کردن روغن موتور در جلو رادیاتور آب قرار دارد.

● سیستم برق تراکتور : برخی از قطعات برقی که روی موتور یا اطراف آن نصب شده اند شامل مولد برق، آفتابامات و چراغ شارژ می باشند.

باتری : باتری در محفظه محکمی روی تراکتور قرار می گیرد که از آن برای ذخیره سازی و تأمین برق مورد نیاز قطعات الکتریکی تراکتور استفاده می شود.

ب) تراکتور JD3140

الف) تراکتور MF285

شکل ۲-۴۴ - اتاقک باتری تراکتور

شکل ۲-۴۵ - استارت تراکتور MF285

قطب مثبت باتری به وسیله کابل به استارت و قطب منفی باتری به وسیله کابل به بدنه تراکتور متصل می شود.

استارت : استارت موتور الکتریکی است در کنار موتور نصب می شود و به وسیله آن می توان موتور را راه اندازی کرد.

سوئیچ تراکتور و دکمه استارت : سوئیچ روی داشبورد تراکتور جای دارد و برای کنترل مدارهای الکتریکی تراکتور به کار گرفته می شود.

ج) سوئیچ کامل MF285

ب) تراکتور MF285

الف) تراکتور MF399

شکل ۲-۴۶ - سوئیچ تراکتور

شکل ۲-۴۷— مولد برق تراکتور MF285

مولد برق (آلترناتور): روی بدنه موتور روی پایه‌ای قرار دارد و به وسیله تسمه پروانه از میل لنگ نیرو می‌گیرد و برق مورد نیاز برای شارژ (پر کردن) باتری به وسیله آن تولید می‌شود.

آفتمات: آفتمات در مدار شارژ باتری قرار گرفته و وضعیت شارژ را کنترل می‌کند. این قطعه در بعضی تراکتورها روی بدنه تراکتور و در بعضی دیگر داخل مولد برق نصب می‌شود.

الف) آفتمات روی آلترناتور تراکتور JD3140

اتصالات^۳ (پیوندها): اتصالات (سوکت‌ها) سیم‌های مدارهای الکتریکی را به هم و به قطعات متصل می‌کنند.

ب) آفتمات جدا از آلترناتور تراکتور U650

شکل ۲-۴۸— آفتمات تراکتور

شکل ۲-۴۹— سیم‌ها و سوکت‌ها